

แนวโน้มผลกระทบในการเข้ามกระทำความผิด ในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจาก การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

Trending on the impact of foreign offenders in Thailand after the launch of ASEAN Community

ศศิภัทรา ศิริวาโท*

Sasiphattra Siriwato

จอมเดช ตรีเมฆ**

Jomdet Trimek

ศุภกร ปุณณฤทธิ์***

Suppakorn Poonyarith

■ บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวโน้มผลกระทบในการเข้ามกระทำความผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาการเข้ามกระทำความผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ (2) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเข้ามกระทำความผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในเชิงลึก โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ควบคู่ไปกับการจัดสัมมนากลุ่ม 2 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า 3 ปัญหาอาชญากรรมหลัก ๆ ที่เกิดขึ้น

* หัวหน้าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการพัฒนาระหว่างประเทศ (นานาชาติ) สถาบันการทูตและการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต

Head of Political Economy and Development Department (International program), Institute of Diplomacy and International Studies, Rangsit University

** อาจารย์ประจำวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

Lecturer at College of Social Innovation, Rangsit University

*** อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและบริหารงานยุติธรรม (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดล

Lecturer at Doctor of Philosophy Program in Criminology and Criminal Justice (International Program), Mahidol University

Received: August 13, 2019 Revised: November 7, 2019 Accepted: December 3, 2019

ในประเทศไทยทั้งก่อนและหลังที่จะมีการเปิดประชาคมอาเซียน คือ ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศ ปัญหายาเสพติด และปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการ แต่หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารของประเทศไทย เมียนมา กัมพูชา และลาว ก็ได้เพิ่มความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ติดต่อกับประสานงานกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันและติดตามจับกุมกลุ่มผู้กระทำความผิด นี่จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้แนวโน้มผลกระทบในการเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยของชาวเมียนมา ชาวลาว และชาวกัมพูชา ในช่วงระยะเวลา 1-10 ปีนี้ จำนวนผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดจะมีแนวโน้มลดลง เพราะมีการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่มากขึ้น สำหรับคดีการลักลอบเข้าประเทศ ในช่วง 1-3 ปีนี้ ทั้ง 3 สัญชาติ น่าจะมีจำนวนผู้ที่กระทำความผิดสูงอยู่ และจะเริ่มลดลงในช่วง 3-10 ปี ข้างหน้าเมื่อคนต่างด้าวเข้าใจถึงผลประโยชน์ในการเข้าเมืองแบบถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับคดีการปลอมแปลงเอกสารราชการ ในช่วง 1-5 ปีนี้ ยังคงมีการจับกุมผู้กระทำความผิดได้น้อยอยู่ แต่ในช่วง 5-10 ปี ข้างหน้าจำนวนผู้กระทำความผิดจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะว่าเมื่อแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบถูกต้องตามกฎหมาย ในส่วนของการปลอมแปลงเอกสารราชการจะมีการกระทำความผิดเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย และการจับกุมก็จะยากขึ้นมากด้วยเช่นกัน เนื่องจากว่าเทคโนโลยีมีความทันสมัยมากขึ้นทำให้การบ่งชี้ความแตกต่างของเอกสารราชการที่ถูกปลอมแปลงอาจจะยากต่อการตรวจสอบ

คำสำคัญ : ผู้กระทำความผิดที่เป็นคนต่างชาติ, ยาเสพติด, การลักลอบเข้าประเทศ, การปลอมแปลงเอกสารราชการ, ราชอาณาจักรกัมพูชา, สาธารณรัฐ

แห่งสหภาพเมียนมา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

■ Abstract

The objectives of this study were (1) to identify problems and reasons that foreign offenders came to committed crime in Thailand after the launch of ASEAN Community and (2) to analyze trending on foreign offenders in Thailand after the launch of ASEAN Community. This research used qualitative research method to collect data. The research findings showed that there are three main crimes that has happened in Thailand before and after the launch of ASEAN Community. These three crimes are drug trafficking, smuggling and forged documents. However, after the launch of ASEAN Community, police officers and other governmental officers from ASEAN countries tend to work together and exchange information to arrest offenders. Therefore, in these 10 years, the number of foreign offenders who committed crime on drug trafficking should be gradually decreased. For smuggling migrant workers, during these one to three years, the number of foreign offenders is increasing and will be gradually decreased in the next three to ten years when foreign workers understand the pros and cons of working permit in Thailand. Lastly, for forged documents, in these five years, the number of foreign offenders is still very low. However, in the next five to ten years, the number of foreign offenders

will sharply increase because most foreign workers would like to get work permit to work in Thailand rather than smuggling. Therefore, many workers will seek for forged documents that have been created by high technology and hard to examine in short time by officers.

Keywords : foreign offenders, drug trafficking, smuggling, forged documents, the Kingdom of Cambodia, the Republic of the Union of Myanmar, the Lao People's Democratic Republic

■ บทนำ

ในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้มีความเห็นได้มีความเห็นชอบร่วมกันที่จะเร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้สำเร็จลุล่วงภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถปรับตัวและจัดการกับประเด็นท้าทายของทุกมิติในสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอาเซียนจึงได้มีการจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Roadmap for ASEAN Community 2015) ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่ชะอำ - หัวหิน ประเทศไทย (กรมอาเซียน, 2561) ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 21 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ผู้นำประเทศ

ได้ข้อตกลงร่วมกันว่าจะกำหนดวันที่อาเซียนจะเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 (กรมอาเซียน, 2556)

งานวิจัยเรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาคมอาเซียน ด้านประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community : ASC) ซึ่งหนึ่งในวิสัยทัศน์ของประชาคมความมั่นคงอาเซียน คือ การพัฒนาศักยภาพในการรับมือกับความท้าทายประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ และความท้าทายข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง โดยกำหนดแผนงานให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งครอบคลุมการก่อการร้าย การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนอาวุธ โจรสลัด การฟอกเงิน อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมไซเบอร์ รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นใหม่ อย่างเช่น การค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืช การลักลอบขนคนเข้าเมือง เป็นต้น (Department of ASEAN Affairs - Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand, 2016)

ปัจจุบันนี้แนวโน้มของอาชญากรรมข้ามชาติที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเผชิญ คือ การขนส่งยาเสพติดข้ามชาติ การลักลอบจัดส่งหญิงไปค้าประเวณี การค้ามนุษย์ชาวโรฮิงจา การก่อการร้าย การหลอกลวงทางการเงินผ่านสื่อโทรศัพท์และทางออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งคดีดังกล่าวนี้จะมีแนวโน้มของการไหลของจำนวนคดีจากประเทศที่มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดและมีบทลงโทษที่รุนแรงไปสู่ประเทศที่มีการบังคับใช้กฎหมายไม่ดีพอ หรือการไหลไปสู่ประเทศที่สามารถแสวงหาผลประโยชน์หรือมีแหล่ง

ผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีกว่า (ปิยะ อุทาโย และ ปรีดา สถาวร, 2559) นอกจากนี้ สำหรับประเทศที่มีพรมแดนติดกัน เช่น พรมแดนระหว่างไทย-เมียนมา, ไทย-ลาว, ไทย-กัมพูชา, ไทย-มาเลเซีย, ลาว-กัมพูชา, ลาว-เมียนมา มีแนวโน้มคดีอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้น ได้แก่ การลักลอบขนยาเสพติดข้ามพรมแดน ซึ่งเมียนมาเป็นแหล่งปลูกฝิ่นเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากอัฟกานิสถาน และเป็นแหล่งผลิตยาบ้าและยาไอซ์ โดยผู้ผลิตเป็นชนกลุ่มชนน้อยตามชายแดนที่ต้องการเงินทุนสำหรับการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล มีการลักลอบส่งออกยาเสพติดผ่านชายแดนไทย - ลาว เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยและส่งไปยังประเทศอื่นต่อไป หรือกรณีของประเทศฟิลิปปินส์ที่เป็นจุดผ่านยาเสพติดมาจากภูมิภาคอื่น เช่น แอฟริกา

เพื่อนำมาจำหน่ายภายในประเทศและส่งต่อไปประเทศอื่นต่อไปทั้งในอาเซียนและนอกภูมิภาค ปิยะ อุทาโย และปรีดา สถาวร, 2559)

ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่กล่าวมาข้างต้นทั้งในส่วนของประเทศสมาชิกจะต้องเผชิญและในส่วนของประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกันล้วนแล้วแต่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศไทยจากสถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหาประจำปี พ.ศ. 2560 (ตารางที่ 1) จะเห็นได้ว่า 3 คดีอาชญากรรมข้ามชาติที่มีผู้เข้ามกระทำความผิดในประเทศไทยสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2560 คือ คดีการลักลอบเข้าเมือง คดียาเสพติด และคดีปลอมแปลงเอกสาร ตามลำดับ

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา ประจำปี พ.ศ. 2560

สัญชาติ	การหลบหนีเข้าเมือง	การปลอมแปลงและใช้เอกสารราชการปลอม	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	ยาเสพติดให้โทษ	การป้องกันและปราบปรามการค้ายมนุษย์
เมียนมา	127,182	78	3	10	129	26
ลาว	26,056	5	-	-	47	2
กัมพูชา	134,864	85	2	1	36	11
บรูไน	-	-	-	-	-	-
อินโดนีเซีย	6	-	-	-	-	-
มาเลเซีย	25	-	-	3	22	-
ฟิลิปปินส์	36	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	2	-	-	1	-	-
เวียดนาม	120	4	-	1	3	-
รวม	288,291	172	5	16	237	39

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2561ข

นอกจากนี้ หากศึกษาข้อมูลสถิติย้อนหลัง ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาใน 3 ฐานความผิดที่มี ผู้กระทำผิดที่เป็นคนต่างชาติสูงที่สุดจะเห็นได้ว่า จากตารางที่ 2: สถิติการจับกุมบุคคลชาวต่างชาติ ในคดียาเสพติดจำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2559 สัญชาติที่โดน จับกุมมากที่สุดในคดียาเสพติด คือ สัญชาติเมียนมา ถูกจับกุมมากที่สุด 13,417 คน รองลงมา คือ สัญชาติลาว 9,593 คน และสัญชาติกัมพูชา 2,456 คน ตามลำดับ ในขณะที่ตารางที่ 3 : สถิติ การจับกุมบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จำแนกตามสัญชาติของ ผู้ต้องหาพบว่า สัญชาติที่มีจำนวนผู้ที่ถูกจับกุม

มากที่สุดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา คือ สัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาว ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้ประชาชน จาก 3 ประเทศนี้มีการลักลอบเข้าประเทศไทย แบบผิดกฎหมายสูงก็เพราะว่า ทั้ง 3 ประเทศ มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย และยังคงมี ประเด็นของการย้ายถิ่นฐานของประชากรจาก ประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย โดยการ ย้ายถิ่นฐานดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่น ในลักษณะเข้าเมืองผิดกฎหมาย ส่งผลให้เกิด ปัญหาการผลักดันและส่งกลับ รวมทั้งมีผู้ย้ายถิ่น จำนวนมากยังตกค้างอยู่ในประเทศไทย (สำนักงาน สภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2558)

ตารางที่ 2 สถิติการจับกุมบุคคลชาวต่างชาติในคดียาเสพติดจำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา พ.ศ. 2550 - 2559 (ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2559)

สัญชาติ	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	รวม
เมียนมา	617	614	934	791	676	1,013	1,590	2,027	2,179	2,976	13,417
ลาว	848	832	773	872	1,645	994	1,220	880	871	658	9,593
กัมพูชา	322	239	211	146	163	236	325	246	204	364	2,456
มาเลเซีย	144	161	186	176	148	176	130	126	122	126	1,495
เวียดนาม	12	10	9	7	12	8	11	8	3	7	87
สิงคโปร์	14	8	5	4	6	2	6	4	6	5	60
ฟิลิปปินส์	-	2	4	15	6	2	5	6	6	4	50
อินโดนีเซีย	-	1	2	3	4	-	3	4	1	3	21
บรูไน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	1,957	1,867	2,124	2,014	2,660	2,431	3,290	3,301	3,392	4,143	27,179

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559

ตารางที่ 3 สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา พ.ศ. 2551 - 2560 (ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2559)

สัญชาติ	กระทำผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522									
	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
เมียนมา	118,740	118,704	138,547	217,792	206,346	313,203	306,726	274,291	269,453	138,281
ลาว	19,649	25,866	58,597	47,906	55,143	58,838	36,511	39,273	57,774	32,487
กัมพูชา	131,339	92,258	107,383	115,763	128,183	118,211	203,018	89,398	94,226	138,843
บรูไน	3	3	-	-	4	6	1	1	1	-
อินโดนีเซีย	436	319	383	662	571	363	346	278	284	124
มาเลเซีย	651	760	632	679	818	688	2,707	814	1,463	386
ฟิลิปปินส์	2,245	2,103	2,045	2,498	3,740	3,551	3,257	2,660	1,790	293
สิงคโปร์	318	382	307	354	351	379	324	188	168	42
เวียดนาม	1,166	1,163	892	1,445	2,628	2,702	3,296	2,179	1,864	802
รวม	277,098	244,110	311,339	389,653	400,339	500,497	558,743	411,640	429,582	313,818

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2559ก

ตารางที่ 4: สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ในข้อหาการปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา พ.ศ. 2551 - 2560 แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดในคดีปลอมเอกสารและใช้เอกสารราชการปลอมสูงที่สุดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา คือ สัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาว ตามลำดับ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้กระทำความผิดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาในฐานะความผิดคดียาเสพติด คดีลักลอบเข้าประเทศไทย และ

คดีปลอมและใช้เอกสารราชการปลอมคือ สัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาว ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นช่วงก่อนหรือหลังเปิดประชาคมอาเซียน (ประชาคมอาเซียนเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ดังนั้น สถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จึงเป็นสถิติหลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน) ผู้กระทำความผิดชาวต่างชาติที่เข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยก็ยังคงเป็นสัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาว

ตารางที่ 4 สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ในข้อหาการปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา พ.ศ. 2551 – 2560 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2561)

สัญชาติ	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
เมียนมา	51	32	15	41	34	45	77	86	144	78
ลาว	33	17	6	8	10	10	10	2	7	5
กัมพูชา	70	21	12	3	12	29	69	40	68	85
มาเลเซีย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เวียดนาม	-	1	-	1	-	-	23	-	3	-
สิงคโปร์	1	5	1	1	3	3	1	6	1	-
ฟิลิปปินส์	6	-	3	2	-	2	-	4	4	-
อินโดนีเซีย	2	2	-	0	-	-	-	-	-	-
บรูไน	49	11	7	6	3	16	45	6	8	4
รวม	212	89	44	62	62	105	225	144	235	172

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2561ก

จากความเป็นมา สถิติ และความสำคัญของปัญหาดังกล่าวในข้างต้นนี้ งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์แนวโน้มผลกระทบในการเข้ามากระทำผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาผู้กระทำความผิดที่เป็นคนต่างชาติชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามากระทำผิดในประเทศไทยใน 3 ฐานความผิดคือ คดียาเสพติด คดีลักลอบเข้าเมือง และคดีปลอมแปลงเอกสารเท่านั้น

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพปัญหาการเข้ามากระทำผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเปิดประชาคมอาเซียน

2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเข้ามากระทำผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

■ วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ในการเก็บข้อมูล คือ การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยศึกษาข้อมูลสถิติย้อนหลังทั้งก่อนและหลังการเปิดประชาคมอาเซียน ควบคู่ไปกับการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยศึกษาข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants) ควบคู่ไปกับการจัดสัมมนากลุ่ม 2 ครั้ง เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและสภาพปัญหา

การเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเปิดประชาคมอาเซียน และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์แนวโน้มการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและตรงกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยจาก 3 ประเทศ คือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นผู้บริหารหรือบุคคลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ทราบถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนในประเทศไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. การจัดสัมมนากลุ่ม 2 ครั้ง การจัดสัมมนากลุ่ม (Focus Group) จะมีการจัดทั้งหมด 2 ครั้ง ดังนี้ (1) สัมมนากลุ่มครั้งที่ 1 ถูกจัดขึ้นเพื่อรับรู้ถึงสภาพปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเปิดประชาคมอาเซียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และ (2) สัมมนากลุ่มครั้งที่ 2 เป็นการจัดสัมมนาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

มาจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการลักลอบเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย ยาเสพติด และการปลอมแปลงเอกสารราชการ เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และรวบรวมข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการหาแนวทางการแก้ไขและการป้องกันปัญหาในอนาคต โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

■ สภาพปัญหาและสาเหตุของการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทย

จากการจัดสัมมนากลุ่ม (Focus Group) ครั้งที่ 1 ในหัวข้อเรื่อง “การวิเคราะห์แนวโน้มผลกระทบในการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อตรวจสอบประเด็นสภาพปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และดำเนินการเก็บข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศที่มีจำนวนชาวต่างชาติเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทย มากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา และเพื่อตรวจสอบพลวัตรของแต่ละประเทศจากการหารือและแสดงความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบในการเข้ามากระทำคามผิดในประเทศไทยของชาวต่างชาติที่เกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มาร่วมประชุม ได้ข้อสรุปว่าประเทศไทยกำลัง

เผชิญกับปัญหาดังต่อไปนี้ จากผู้กระทำความผิดที่เป็นคนต่างชาติ

1. ปัญหาเรื่องการเคลื่อนย้ายของคนและแรงงานต่างชาติดูในประเทศไทย

จากการดำเนินการตามความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เมียนมา กัมพูชา ลาว) ในการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยในอาชีพที่อนุญาตประเด็นที่ควรพิจารณานอกจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ ขั้นตอน และวิธีการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกจ้างและผู้ประกอบการยิ่งขึ้น คือ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การชี้แจงทำความเข้าใจในระเบียบวิธีปฏิบัติให้แก่นายจ้างและแรงงานต่างด้าวได้เข้าใจ การบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันการลักลอบเข้าเมือง การจ้างแรงงานผิดกฎหมายรวมถึงด้านการคุ้มครองและสวัสดิภาพแรงงาน

2. ปัญหาเรื่องการจับกุมและคุมขังผู้กระทำผิดของชาวต่างชาติในประเทศไทย

ปัจจุบันมีชาวต่างชาติถูกจับกุมและคุมขังอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งจากการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การอยู่ในประเทศเกินกว่าระยะเวลาที่อนุญาต การทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และความผิดฐานอื่น ๆ โดยเฉพาะตามจังหวัดต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น เชียงใหม่ พัทธยา ภูเก็ต ประการที่หนึ่ง คือ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ในกลุ่มอาเซียนไม่มีพาสปอร์ต เข้ามาทำงานที่ไม่ได้รับอนุญาตต่าง ๆ ซึ่งปัญหาต้องเผชิญ ได้แก่

1) เมื่อผลักดันออกไปแล้วก็กลับเข้ามาใหม่ กระทำผิดและถูกส่งเข้ามายังเรือนจำใหม่ เป็นการเพิ่มปัญหาความแออัดและผู้กระทำความผิดล้นคุก

2) ปัญหาเรื่องของผู้สุขภาพของผู้ต้องขังชาวต่างชาติ ซึ่งไม่มีสิทธิในการรักษาในโรงพยาบาล ต้องขอความอนุเคราะห์จากโรงพยาบาล

3) ภาษาและการสื่อสาร การใช้ภาษาในแต่ละภูมิภาคหรือชนเผ่าของแต่ละประเทศก็แตกต่างกัน หลายครั้งสื่อสารกันไม่เข้าใจ แม้แต่กับล่ามเอง ซึ่งทำให้การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังเป็นไปด้วยความยากลำบาก เช่น การที่เจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ต้องขังทำสิ่งใด หรือการที่ผู้ต้องขังร้องขอสิ่งที่ต้องการ เป็นต้น

3. ปัญหาเรื่องการลำเลียงและค้ายาเสพติด ปัจจุบันเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยมีหลายช่องทาง โดยสารเสพติดอนุพันธ์ฝิ่นและอนุพันธ์เมตาแอมเฟตามีนที่มีแหล่งผลิตอยู่ตามแนวชายแดนและสามเหลี่ยมทองคำ จะมีการลำเลียงผ่านช่องทางบกและน้ำในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิธีการลำเลียงขนย้ายมีหลายรูปแบบ ส่วนสารเสพติดประเภทไอซ์ และโคเคน ใช้วิธีการลักลอบผ่านท่าอากาศยานต่าง ๆ สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ การประสานความร่วมมือของหน่วยงานระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบขนส่งยาเสพติดข้ามพรมแดน

ข้อมูลที่ได้จากการจัดสัมมนาในกลุ่มในครั้งที่ 1 นี้ ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาเรื่องยาเสพติดและการลักลอบเข้าประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างชาติเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และข้อมูลที่ได้จากการจัดสัมมนาในกลุ่มในครั้งที่ 1 นี้ ก็สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลทางสถิติ

มีเพียงปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการที่ผู้ปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมายไม่ได้กล่าวถึงในการสัมมนากลุ่มครั้งที่ 1 เนื่องจากว่า ในการปฏิบัติงานในขณะนั้นยังคงไม่พบเจอกับปัญหานี้

จากข้อมูลสถิติที่ได้จากหน่วยงานในภาครัฐ ข้อมูลจากการจัดสัมมนากลุ่มในครั้งที่ 1 และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยรวบรวมข้อมูลจากประเทศที่มีประชากรเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เกี่ยวกับแนวคิด

และสภาพปัญหาที่เกิดจากการเปิดประชาคมอาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

สภาพปัญหาของชาวต่างด้าวในประเทศไทยก่อนการเปิดประชาคมอาเซียน

ปัญหาอาชญากรรมหลัก ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก่อนที่จะมีการเปิดประชาคมอาเซียน คือ ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศ ปัญหายาเสพติด และปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการ ดูได้จากตารางที่ 5 : สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา ประจำปี พ.ศ. 2558 จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 คดี เป็นคดีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวต่างชาติสูงที่สุด ซึ่งสัญชาติที่มีผู้กระทำความผิดใน 3 คดีนี้ สูงที่สุด คือ สัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาว

ตารางที่ 5 สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา ประจำปี พ.ศ. 2558

สัญชาติ	การหลบหนีเข้าเมือง	การปลอมแปลงและใช้เอกสารราชการปลอม	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	ยาเสพติดให้โทษ	การป้องกันและปราบปรามการค้าย
เมียนมา	76,941	86	4	-	141	200
ลาว	19,531	2	-	-	106	22
กัมพูชา	41,154	40	-	3	58	18
บรูไน	-	-	-	-	-	-
อินโดนีเซีย	3	-	-	-	-	-
มาเลเซีย	39	6	-	-	17	1
ฟิลิปปินส์	11	4	-	-	-	-
สิงคโปร์	5	-	-	-	-	-
เวียดนาม	203	6	-	5	-	2
รวม	137,887	144	4	8	322	243

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2559ข

สถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวต่างชาติประจำปี พ.ศ. 2558 นี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปัญหายาเสพติด ปัญหาการลักลอบเข้าประเทศ และปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการ เป็นปัญหาหลักที่คนชาวเมียนมา กัมพูชา และลาวเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยสูงที่สุดตั้งแต่ก่อนที่จะมีการเปิดประชาคมอาเซียน ซึ่งในแต่ละฐานความผิดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องยาเสพติด

ตารางที่ 5 : สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของ

ผู้ต้องหา ประจำปี พ.ศ. 2558 แสดงให้เห็นว่าชาวต่างชาติที่ถูกจับกุมมากที่สุดคือ ชาวเมียนมา กัมพูชา และลาว ในขณะที่เดียวกันสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้รายงานสถิติจำนวนคดียาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2558 (ตารางที่ 6) ว่า คนต่างชาติ สัญชาติเมียนมามีอัตราการดำเนินคดีสูงสุด 2,179 คดี และรองมา คือ ลาว และกัมพูชา 871 คดี และ 204 คดี ตามลำดับ ดังนั้น 3 สัญชาติที่มีผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดในประเทศไทยสูงที่สุดก็ คือ สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

ตารางที่ 6 จำนวนการจับกุมชาวต่างประเทศในคดียาเสพติดให้โทษทั่วประเทศจำแนกตามเพศและตามสัญชาติ ปี พ.ศ. 2558

สัญชาติ	จำนวนคดี	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
เมียนมา	2,179	2,334	115	2,449
ลาว	871	692	210	902
กัมพูชา	204	191	29	220

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558

สำหรับประเทศเมียนมา ปัญหาเรื่องการลักลอบภายในประเทศที่มีมาอย่างยาวนาน และยังคงมีอยู่แทบตลอดเวลา ทำให้เรื่องความเข้มแข็งของกำลังทหาร การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ของคนในแต่ละกลุ่มจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งดังกล่าว ในระยะเวลาอันสั้น จึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวเมียนมาหรือชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ หันมาผลิตยาเสพติด

เพื่อนำออกขายยังประเทศที่มีความต้องการด้วยเหตุผลที่ว่า ยาเสพติดสามารถผลิตได้ง่าย ใช้ต้นทุนต่ำ มีความต้องการสูง จึงผลิตและนำออกขายไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อหาแหล่งเงินทุนหรือแลกเปลี่ยนกับอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อใช้ในการสู้รบ ซึ่งประเทศเมียนมาเองก็ได้ชื่อว่าเป็นประเทศต้นทางผลิตยาเสพติด ตำรวจของประเทศเมียนมาได้อธิบายยืนยันความคิดนี้โดยได้กล่าวตอให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “ชนเผ่าต่าง ๆ

เพื่อป้องกันตนเอง ก็รวมตัวกัน สร้างกองกำลังของตนเอง เมื่อมีทหารแล้วก็ต้องซื้ออาวุธ ต้องมีค่าใช้จ่าย จะทำธุรกิจอะไรที่รายได้ดีที่สุดก็ไม่มีเลยเริ่มจากการปลูกฝิ่น ซึ่งก็เป็นวิธีการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ไ้ระยะเวลาล้นและเร็วที่สุด”

ถึงแม้ว่าประเทศเมียนมาจะเป็นประเทศต้นทางที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติด เพราะต้องการนำเงินมาใช้ในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับกองทัพของตัวเอง แต่ก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศเมียนมาเองก็ยังคงเป็นประเทศที่ถูกกระทำ หรือได้รับผลการกระทบด้วย เพราะชาวเมียนมาเองก็ติดยาเสพติดด้วยเช่นกัน นอกจากนี้การที่ประเทศเมียนมามีสงครามภายในประเทศแทบตลอดเวลา ดังนั้น กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดในต่างประเทศที่มีความต้องการยาเสพติดเป็นจำนวนมาก จึงใช้โอกาสนี้ในการหาผลประโยชน์จากภัยสงคราม ให้ชนกลุ่มน้อยผลิตยาเสพติดเพื่อขายให้ตนเอง แลกกับอาวุธ และเสบียงอาหารเป็นต้น ด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้ประเทศเมียนมากลายเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดแหล่งใหญ่ของภูมิภาคอาเซียน พ่อค้ายาเสพติดใหญ่ๆ ในประเทศไทยก็สั่งซื้อยาเสพติดมาจากประเทศเมียนมา และต้องมีการลักลอบนำเข้าประเทศมา ทำให้การลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากคนเมียนมามีอัตราที่สูงมาก

สถานการณ์ปัญหาเรื่องของยาเสพติดในประเทศลาวค่อนข้างแตกต่างจากประเทศเมียนมา เนื่องจากว่าในอดีตประเทศลาวไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดเท่าไรแต่ในช่วง 5-10 ปีมานี้ สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศลาวเริ่มแย่ลงเรื่อยๆ เนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่รัฐจากประเทศต่างๆ มีความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติดมากขึ้น ทำให้ผู้ที่ลักลอบขนยาเสพติดต้องปรับ

เปลี่ยนเส้นทางในการลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศไทยด้วยช่องทางอื่นๆ มากขึ้น ทำให้การลักลอบลำเลียงบริเวณชายแดนเริ่มมีการเปลี่ยนมาใช้เส้นทางของประเทศลาว ด้วยการนำเข้าทางด้านเหนือ ด้านแขวงบ่อแก้ว และแขวงหลวงน้ำทา แล้วลำเลียงสู่ตอนใต้ผ่านลงมาจนถึง แขวงสะหวันเขต แขวงจำปาสัก เนื่องจากเป็นลักษณะภูมิประเทศที่เอื้อต่อการกระทำ ความความผิด มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกันเขตแดน มีระยะทางยาว เหมาะแก่การลักลอบขนยาเสพติด และยากต่อการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ ทั้งสองประเทศ ทำให้การลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาขายในประเทศไทยมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง

ปัญหาเรื่องยาเสพติดในประเทศกัมพูชาเองก็คล้ายคลึงกับของประเทศลาวที่ถูกใช้เป็นทางผ่านในการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมาสู่ประเทศไทย เนื่องจากว่าเป็นประเทศเพื่อนบ้านกับประเทศไทยและมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาที่สลับซับซ้อนเหมาะแก่การลักลอบขนยาเสพติด ซึ่งเส้นทางที่ถูกใช้ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาประเทศไทยจะใช้เส้นทางผ่านเข้าประเทศกัมพูชา และเข้าสู่ประเทศไทยทางด้านจังหวัดตราด เชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน

ข้อสังเกตที่เห็นได้ชัดเจนจากปัญหาเรื่องการเข้ามากระทำความผิดของชาวต่างชาติในคดียาเสพติดก่อนที่จะมีการเปิดประชาคมอาเซียน คือ ประเทศเมียนมาเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติด ในขณะที่ประเทศลาวและกัมพูชานั้นเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย แต่ไม่ว่าจะเป็นประเทศผู้ผลิตหรือประเทศทางผ่าน ทั้ง 3 ประเทศ ก็ใช้วิธีการ

เดียวกันในการลักลอบขนยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย คือ การให้แรงงานของประเทศตนเองลักลอบขนยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย ทั้งแบบที่เข้าประเทศไทยมาแบบถูกกฎหมาย และแบบผิดกฎหมายผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาหรือแม่น้ำ เพราะว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจตามจุดเหล่านี้ได้อย่างเข้มงวดและตลอดเวลา

2. ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศ

ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวนั้นมีมานานแล้ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านนิยมมาทำงานที่ประเทศไทยคือ ค่าแรงที่ได้จากการทำงานในประเทศไทยนั้นสูงกว่า ทำให้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านสนใจที่จะย้ายมาทำงานในประเทศไทยเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่าและยังสามารถส่งเงินที่ได้จากการทำงานกลับไปให้ที่บ้านใช้ได้อีกด้วย ดังนั้น ในแต่ละปีจึงมีแรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งแบบที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานชาวเมียนมา ชาวลาว และชาวกัมพูชา ต้องเข้ามาเป็นแรงงานผิดกฎหมายในประเทศไทยก็เพราะว่า พวกเขาไม่มีความรู้และเอกสารที่จำเป็น อย่างเช่นสำเนาทะเบียนบ้าน และรายการเดินบัญชีย้อนหลัง (Bank Statement) ในการขอทำหนังสือเดินทาง และวีซ่าทำงานสำหรับประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่นในประเทศเมียนมา ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีบัญชีธนาคาร ทำให้ทางสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาไม่สามารถออกวีซ่าทำงานในประเทศไทยให้ได้

ด้วยเหตุผลในข้างต้นทำให้ในแต่ละปีประเทศไทยมีแรงงานสัญชาติเมียนมา กัมพูชา และลาวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2555 แรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชามีอัตราการลักลอบเข้ามาในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายในอัตราที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

ตารางที่ 7 สถิติผลการจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พ.ศ. 2551 - ม.ค. - ต.ค. พ.ศ. 2555

สัญชาติ	2551	2552	2553	2554	ม.ค.- ต.ค. 2555
เมียนมา	112,384	113,894	117,806	118,100	62,625
ลาว	8,635	14,059	21,153	33,574	31,352
กัมพูชา	114,000	75,109	93,742	93,145	80,361

ที่มา: บุญชัย ปัญญาธรรณกุล, 2557

ถึงแม้ว่าต่อมาเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2555 ทางคณะรัฐมนตรีได้มีมติผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายแต่ปัจจุบันมีงานทำอยู่ในประเทศไทย รวมทั้ง

บุตรของแรงงานต่างด้าวที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี สามารถอยู่ในประเทศไทยได้แบบกรณีพิเศษ 120 วัน เพื่อให้นายจ้างพาไปดำเนินการให้ได้รับหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity)

จากประเทศต้นทาง เพื่อให้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้เดินทางเข้าประเทศแบบถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมกับได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างคนเดิมต่อไป (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2556) แต่จำนวนของแรงงานทั้ง 3 สัญชาติที่เข้ามาแบบผิดกฎหมายและอยู่ในประเทศไทยก็ยังคงมีจำนวนสูงอยู่ดี

3. ปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการ

การปลอมหนังสือเดินทางเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง มักจะกระทำโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินการอย่างซับซ้อนและมีลำดับขั้นการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน แม้ในบางครั้งอาจจับกุมและลงโทษได้ แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามได้อย่างหมดสิ้น เนื่องจากเงินที่ได้จากการปลอมหนังสือเดินทางไม่ได้ถูกกำจัดไปด้วยโดยเงินได้ดังกล่าว อาชญากรจะนำมาหลอเล่ห์องค์กร เลี้ยงดูให้ค่าตอบแทนแก่สมาชิก ใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดครั้งต่อไป รวมทั้งนำเงินมาสร้างอิทธิพลให้แก่องค์กรของตนอีกด้วย ซึ่งถ้าปล่อยให้อาชญากรรมการปลอมหนังสือเดินทางยังคงมีอยู่ และไม่ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเร่งด่วน โดยการหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมมาใช้ในการตัดวงจรเงินได้ขององค์กรอาชญากรรม อาชญากรรมดังกล่าวก็จะยังคงก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การลงทุน ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ และความมั่นคงของประเทศต่อไปอย่างไม่มีสิ้นสุด

ถึงแม้ว่าจากสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นคนต่างชาติดังตารางที่ 5 ในข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า คนสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ถูกจับกุมสูงที่สุดเป็น 3 อันดับแรก

ในข้อหาการปลอมแปลงเอกสารราชการ แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่า ประเทศเมียนมาและประเทศลาว ยังคงไม่มีปัญหาในเรื่องของการปลอมแปลงเอกสาร อย่างเช่นประเทศเมียนมา การปลอมแปลงเอกสารราชการแทบจะเป็นไปได้อย่างมาก เนื่องจากการปลอมแปลงเอกสารราชการต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก ทำให้คนชาวเมียนมาส่วนใหญ่ไม่สามารถจ่ายเงินเพื่อนำเอกสารเหล่านี้มาใช้ได้ ประเทศกัมพูชาจึงเป็นเพียงประเทศเดียวที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเอกสาร โดยเฉพาะหนังสือเดินทางเป็นจำนวนมาก รองจากประเทศจีน โดยผู้ที่ทำการปลอมแปลงเอกสารเป็นกลุ่มขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่มีเครือข่ายและผู้ร่วมขบวนการหรือขบวนการเดียวกันกับการลักลอบขนแรงงานต่างด้าวเข้าประเทศโดยผิดกฎหมาย

■ สภาพปัญหาของชาวต่างด้าวในประเทศไทยหลังการเปิดประชาคมอาเซียน

หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการไปเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 สถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวต่างชาติ (ตารางที่ 1) ก็ยังคงเป็นความผิดใน 3 ฐานคดีเดียวกันกับก่อนการเปิดประชาคมอาเซียนคือ คดียาเสพติด คดีการลักลอบเข้าประเทศแบบผิดกฎหมาย และคดีปลอมแปลงเอกสารราชการ และ 3 สัญชาติที่ถูกจับกุมและดำเนินคดีสูงที่สุดก็ยังคงเป็นสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

1. ปัญหาเรื่องยาเสพติด

ปัญหาเรื่องยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาใหญ่หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน เนื่องจากยังคงไม่สามารถแก้ไขและป้องกันการลักลอบนำ

ยาเสพติดเข้ามาสู่ประเทศไทยตามแนวชายแดนที่ไม่ใช่จุดผ่านแดนตามปกติ เช่น แนวเทือกเขาและแม่น้ำ ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจจะตรวจได้ไม่ทั่วถึงภายหลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารของประเทศไทยเมียนมา กัมพูชา และลาว ก็ได้เพิ่มความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ติดต่อประสานงานกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันและติดตามจับกุมกลุ่มผู้กระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง

ทางตำรวจของประเทศเมียนมาได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ไว้ว่า ก่อนหน้าที่จะมีการเปิดประชาคมอาเซียนนั้น เมื่อมีการลักลอบขนยาเสพติดผ่านตามแนวเทือกเขาต่าง ๆ ตำรวจและทหารเมียนมาก็จะออกตรวจ และสนใจเพียงแค่พื้นที่ของประเทศตนเอง หากว่าพบเจออะไรที่ผิดปกติในเขตของประเทศเพื่อนบ้านก็คิดว่าไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบของตนเอง แต่หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน ตำรวจปราบปรามยาเสพติดของประเทศเมียนมาและประเทศไทยมีการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ทำให้ตำรวจของทั้งสองประเทศสามารถจับกุมการลักลอบขนยาเสพติดได้มากขึ้น นอกจากที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันแล้ว

ตำรวจปราบปรามยาเสพติดของประเทศเมียนมาและประเทศไทยยังขอความร่วมมือจากอีกฝ่ายในการจับกุม หากว่าผู้ต้องสงสัยมีการข้ามเขตแดนไปแล้ว ทำให้การจับกุมผู้ต้องสงสัยได้มีจำนวนมากขึ้น และสามารถลดจำนวนยาเสพติดที่มีการขนย้ายข้ามประเทศลงได้

สถิติการจับกุมชาวต่างชาติในคดียาเสพติดในประเทศไทยก็ยิ่งพบว่า มีการจับกุมผู้ที่ลักลอบขนยาเสพติดได้มากขึ้น และมีจำนวนผู้ต้องขังชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชาในคดียาเสพติดก็เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกันหลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงสถิติการจับกุมชาวต่างชาติในคดียาเสพติดจำแนกตามเพศ และตามสัญชาติ และหากนำตารางที่ 8 ไปเปรียบเทียบกับตารางที่ 6 ซึ่งเป็นสถิติของปี พ.ศ. 2558 ก็จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าจำนวนชาวต่างชาติที่ถูกจับกุมในคดียาเสพติดยังคงมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะว่าทั้งประเทศไทย เมียนมา ลาว และกัมพูชามีพื้นที่เขตชายแดนระหว่างประเทศที่ติดต่อกัน รวมถึงลักษณะภูมิประเทศระหว่างกันที่เป็นภูเขา และแม่น้ำ ทำให้การเดินทางในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเกิดความสะดวก

ตารางที่ 8 จำนวนการจับกุมชาวต่างประเทศในคดียาเสพติดให้โทษทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ และตามสัญชาติ ปี พ.ศ. 2559

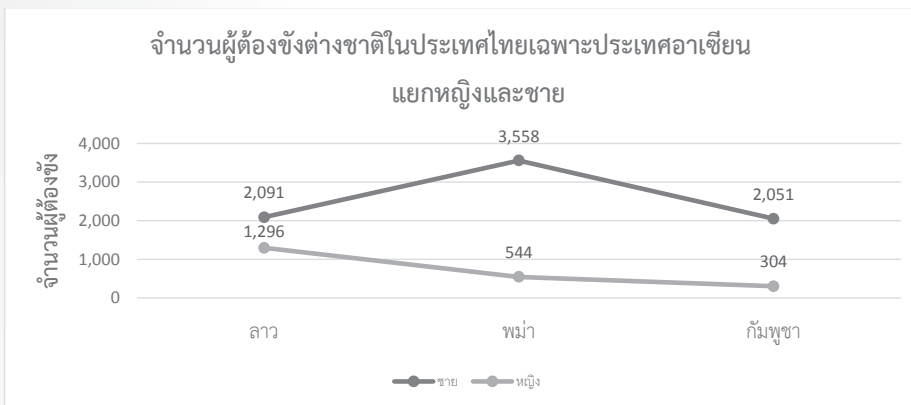
สัญชาติ	จำนวนคดี	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
เมียนมา	2,976	3,114	131	3,245
ลาว	658	539	159	698
กัมพูชา	364	344	36	380

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558

นอกจากนี้ หากลองดูจำนวนผู้ต้องขังชาวต่างชาติที่ถูกจำคุกในประเทศไทยพบว่ามากกว่าร้อยละ 90 ของนักโทษต่างชาติ เป็นนักโทษที่มาจากประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งประเทศที่มีจำนวนผู้ต้องขังมากที่สุด คือ ประเทศเมียนมา แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 3,558 ราย ผู้ต้องขังหญิง 544 ราย รวมจำนวนผู้ต้องขังทั้งสิ้น 4,102 ราย รองลงมา คือ ประเทศลาว มีผู้ต้องขังชาย 1,296 ราย ผู้ต้องขังหญิง 2,091 ราย รวมจำนวนผู้ต้องขังทั้งสิ้น 3,387 ราย และประเทศ

กัมพูชา มีผู้ต้องขังชาย 2,051 ราย ผู้ต้องขังหญิง 304 ราย รวมจำนวนผู้ต้องขังทั้งสิ้น 2,355 ราย (กุลภา วจนสาระ, 2558) ได้ตั้งข้อสังเกตที่น่าสนใจในประเด็นนี้ไว้ว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิงชาวลาวที่มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งในบรรดาประเทศอาเซียน และรองลงมาเป็นผู้ต้องขังที่กระทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองหรืออยู่เกินเวลาที่อนุญาต

แผนภูมิที่ 1 จำนวนผู้ต้องขังชาวต่างชาติเฉพาะประเทศอาเซียน จำแนกหญิงและชาย (ณ ที่นี้ยกมาเฉพาะ 3 สัญชาติ ได้แก่ ลาว เมียนมา และกัมพูชา)

ที่มา: กรมราชทัณฑ์, 2558

2. ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศ

ปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ยังคงไม่สามารถแก้ไขได้หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากประเทศเมียนมาลาว และกัมพูชา ยังคงต้องการมาหางานทำในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

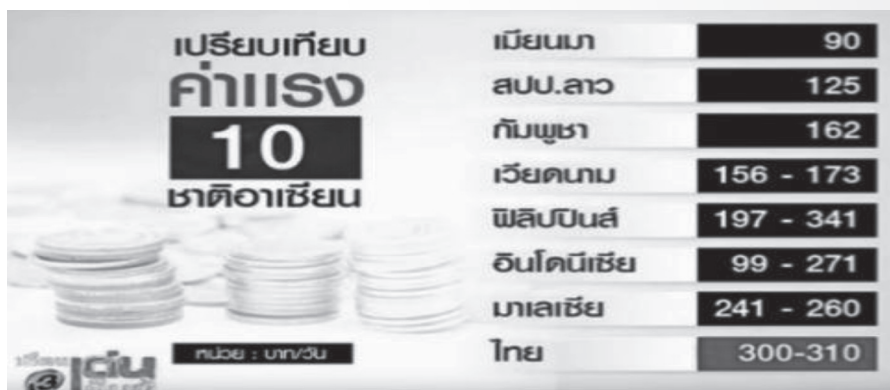
ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวเลือกที่จะมาทำงานในประเทศไทยมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในประเทศอาเซียนมีอยู่ด้วยกัน 3 ปัจจัยคือ

1) ประเทศไทยมีอัตราค่าแรงขั้นต่ำที่สูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราค่าแรงขั้นต่ำของ 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว (รูปภาพที่ 1) อัตราค่าแรงขั้นต่ำของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 300-310 บาท

(ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2561) ซึ่งประเทศเมียนมา มีอัตราค่าแรงขั้นต่ำเพียง 90 บาท ซึ่งนี้หมายความว่าประเทศไทยมีอัตราค่าแรง

ขั้นต่ำต่อวันสูงกว่าประเทศเมียนมาถึง 3.4 เท่า ในขณะที่อัตราค่าแรงขั้นต่ำของประเทศลาวอยู่ที่ 125 บาท และประเทศกัมพูชาอยู่ที่ 162 บาท

รูปภาพที่ 1 ค่าแรงขั้นต่ำของ 8 ประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน

ที่มา: ไทยทีวีสีช่อง 3, 2561

อย่างในกรณีของชาวเมียนมาซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องของความยากจน ถ้าหากมาทำงานที่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยก็จะมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นต่อเดือน เรื่องรายได้จึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวเมียนมาส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะเดินทางเข้ามาหางานในประเทศไทย ทางตำรวจของประเทศเมียนมาได้กล่าวเสริมในประเด็นนี้ว่า

“ในปัจจุบันอัตราแรงงานขั้นต่ำของชาวเมียนมา อยู่ที่ประมาณเดือนละ 230,000 Kyat (ประมาณ 4,983 บาท) ซึ่งปัจจุบันตัวเองเป็นตำรวจ ถึงจะมีคเป็นร้อยตำรวจโท แต่ก็มีเงินเดือนอยู่ที่ประมาณ 250,000 Kyat (ประมาณ 5,417 บาท) ซึ่งเรียกได้ว่า แทบจะไม่แตกต่างกับค่าแรงขั้นต่ำซักเท่าใด ทำให้การใช้ชีวิตที่รายได้และค่าครองชีพที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องที่ยากลำบาก ในขณะที่ตัวเองเป็นข้าราชการ ยังมีรายได้สูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำเพียง

แค่นี้เดียว ดังนั้น ถ้าพูดถึงคนที่ยากจนกว่า การเสี่ยงดวงไปตายเอาดาบหน้า จึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด”

จากคำสัมภาษณ์ในข้างต้นจะเห็นได้ว่า คนที่ด้อยโอกาสในประเทศเมียนมาส่วนใหญ่เลือกที่จะเสี่ยงด้วยการลักลอบเข้าประเทศไทยเพื่อไปหางานทำดีกว่าที่จะอยู่ในประเทศเมียนมาแล้วมีรายได้ที่น้อยมาก

2) ช่องทางการลักลอบเข้าประเทศไทย มีหลากหลายช่องทาง ทั้งช่องทางชายแดนที่ติดกับประเทศไทย อย่างเช่นประเทศเมียนมามีทั้งแนวเทือกเขาที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย เป็นระยะทางประมาณ 2,400 กิโลเมตร และทางแม่น้ำได้แก่ แม่น้ำสาละวิน แม่น้ำสาย แม่น้ำเมย แม่น้ำกระบุรี เป็นต้น ส่วนทางทะเล แรงงานชาวเมียนมามักลักลอบเข้าทางจังหวัดระนอง ซึ่งช่องทางต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ชาวเมียนมาสามารถลักลอบเข้าประเทศไทยได้หลายครั้ง

โดยเปลี่ยนช่องทางที่ลักลอบเข้ามาไปเรื่อย ๆ ถ้าหากว่าถูกจับได้ ซึ่งคล้าย ๆ กับกรณีของแรงงานต่างด้าวชาวลาวที่มักจะลักลอบเข้าประเทศไทยผ่านทางแม่น้ำโขงที่กั้นอยู่ระหว่างประเทศลาวและประเทศไทย โดยเฉพาะแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางใต้ ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดมุกดาหาร โดยหน่วยทางความมั่นคงระบุว่า มีแรงงานคนลาวหลบหนีเข้าออกผ่านช่องทางเหล่านี้ปีละกว่า 200,000 คน อย่างไรก็ตามในกรณีของประเทศกัมพูชา ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญจากทางสถานทูตไทยได้อธิบายว่าประเทศกัมพูชาและประเทศไทยมีพรมแดนธรรมชาติที่ติดกัน บางแห่งเป็นดินแดนทับซ้อนและแนวเขตแดนไม่ชัดเจน เช่น พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา บริเวณบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด รูปแบบและวิธีการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองในบริเวณดังกล่าว มักเข้ามาทางทะเลในเวลากลางคืน ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังลาดตระเวน มีขบวนการนำพา มารับ ณ จุดนัดพบ โดยการแอบโดยสารมากับเรือประมง และรอเวลาที่จะเข้าสู่พื้นที่ขึ้นใน ส่วนเส้นทางอื่น ๆ ยังคงลักลอบปะปนมากับรถโดยสารสาธารณะร่วมกับผู้โดยสาร หรือซ่อนตัวมากับรถบรรทุกผัก ผลไม้ หรือสิ่งของอื่น ๆ และเพื่อให้สามารถผ่านด่านตรวจต่าง ๆ ไปได้ ซึ่งในส่วนนี้อาจจะมีการติดสินบนเจ้าหน้าที่บางนาย เพื่อให้อำนวยความสะดวกในการผ่านเข้าไปในพื้นที่ขึ้นใน หรือมีการปลอมแปลงยานพาหนะเพื่อตอบตาเจ้าหน้าที่ว่าเป็นรถของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้สามารถผ่านไปได้อย่างง่าย

3) กฎหมายของประเทศไทยเอื้ออำนวยแก่แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ด้วยกฎหมายไทยว่าด้วยเรื่องแรงงานต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติ

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 51 บัญญัติไว้ว่า “คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ในกรณีนี้ที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ยินยอมเดินทางกลับ ออกไปนอกราชอาณาจักรภายในเวลาที่พนักงานสอบสวนกำหนด ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับและดำเนินการให้คนต่างด้าวนั้นเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ ซึ่งตามวรรค 2 แห่งบทบัญญัติดังกล่าว ได้ให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวน ในการดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย ซึ่งตามแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของประเทศไทยนั้น การผลักดันแรงงานผิดกฎหมายเหล่านี้ให้กลับประเทศ แทนการจำคุกหรือปรับ ถือได้ว่าเป็นทางออกหนึ่ง แทนการสูญเสียงบประมาณในการดูแลหาแรงงานต่างด้าวต้องกลายเป็นผู้ถูกจำคุก และยังก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น กฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่แรงงานชาวต่างด้าวที่ทำงานโดยผิดกฎหมาย เมื่อถูกผลักดันกลับประเทศ ก็เลือกตัดสินใจที่จะลักลอบกลับเข้ามาทำงานในประเทศไทยอีก หรือกรณีที่ชาวต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยผิดกฎหมายก็เข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า “คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุด หรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ ถ้ามีกรณีต้องสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา 19 และมาตรา 20

มาใช้บังคับโดยอนุโลม ... ” ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าว ก็จะเห็นได้อีกว่า เมื่อบุคคลที่เข้ามาในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต กฎหมายไทยก็บังคับใช้การผลักดันกลับประเทศเป็นหลัก ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อหาอาชีพ เมื่อถูกจับกุมก็ดำเนินการผลักดันกลับประเทศเช่นเดียวกับกรณีการทำงานผิดกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อบทลงโทษทางอาญาตามกฎหมายไทย ไม่มุ่งเน้นการลงโทษจำคุกแก่ชาวต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวที่ทำงานโดยผิดกฎหมาย จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่แรงงานชาวเมียนมา กัมพูชา และลาวจะลักลอบกลับเข้ามากระทำผิดซ้ำ เพราะเมื่อโดนจับได้ ไม่ได้ถูกลงโทษหนักอะไร เพียงแค่ถูกส่งตัวกลับประเทศเท่านั้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญจากสถานทูตไทยในราชอาณาจักรกัมพูชา ยังได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นนี้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทยไม่มีความเข้มงวด และสามารถติดสินบนเจ้าหน้าที่ได้โดยง่าย ทำให้กฎหมายในประเทศไทยค่อนข้างที่จะเอื้ออำนวยต่อการลักลอบเข้าประเทศ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้แรงงานต่างด้าวยังคงสนใจและพร้อมที่จะเสี่ยงในการลักลอบเข้าประเทศไทย คือ นโยบายของภาครัฐบางอย่างที่เอื้อประโยชน์ต่อคนต่างด้าว เช่น นโยบายด้านการศึกษาที่ให้เด็กต่างด้าวเรียนฟรีถึงภาคบังคับ และการให้บริการสาธารณสุขตามหลักมนุษยธรรม ทำให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าประเทศมาแบบผิดกฎหมายยังคงได้รับการรักษาพยาบาล และผู้ติดตามยังคงได้รับการศึกษา ซึ่งนี้ทำให้สภาพชีวิตของคนต่างด้าวในประเทศไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และคุ้มค่าที่จะเสี่ยงในการลักลอบเข้าประเทศ

ในขณะเดียวกันก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า ด้วยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว เพราะนายจ้างส่วนใหญ่ที่ต้องการลดต้นทุนการผลิตลง ก็มีความต้องการที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวสูงขึ้น เพราะว่าอัตราค่าจ้างแรงงานต่างด้าวนั้นต่ำกว่าการจ้างงานแรงงานคนไทย ดังนั้น คนต่างด้าวก็ต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการมาหางานทำในประเทศไทย ที่มีค่าจ้างสูงกว่า และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในขณะเดียวนายจ้างในประเทศไทย ก็ต้องการแรงงานต่างด้าวมาทำงาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต ดังนั้น จึงเป็นความเสี่ยงที่คุ้มค่าสำหรับแรงงานต่างด้าวที่จะลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย

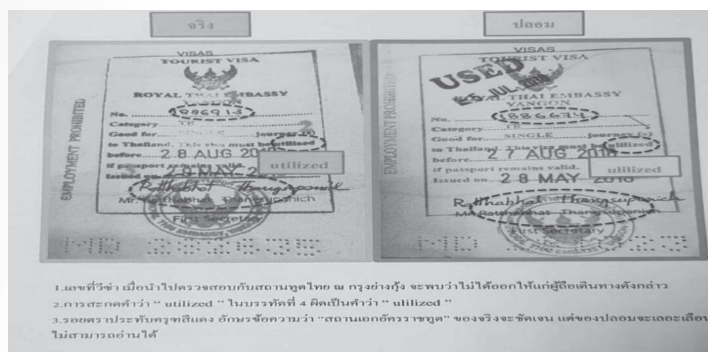
3. ปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการ

ก่อนการเปิดประชาคมอาเซียนเรื่องการปลอมแปลงเอกสารราชการนั้น มีเพียงประเทศกัมพูชาประเทศเดียวที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่า มีการปลอมแปลงเอกสารราชการเป็นจำนวนมาก หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน ประเทศกัมพูชาก็ยังคงเป็นประเทศที่มีการปลอมแปลงเอกสารราชการสูง รวมถึงยังมีการปลอมแปลงธนบัตรไทย ซึ่งพบมากในพื้นที่ชายแดนที่มีปริมาณการค้าชายแดนสูงทั้งการค้าในระบบและนอกระบบ ทั้งนี้ เนื่องจากธนบัตรไทยเป็นที่ยอมรับ โดยมากมักถูกใช้ซื้อสินค้าในฝั่งไทย ซื้อขาย ยาเสพติด และเล่นการพนันพื้นที่ที่พบการใช้ธนบัตรไทยปลอมโดยชาวกัมพูชาพบในบริเวณตลาดบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และช่องกร่างกิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ สำหรับแหล่งผลิตในประเทศ

กัมพูชา เชื่อว่าอยู่ในพื้นที่นอกชายแดนไทย ทางด้านอำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในส่วนของประเทศเมียนมานั้น หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียนแล้ว ถึงแม้ว่าทางรัฐบาลเมียนมาและรัฐบาลไทยจะพยายามทำให้แรงงานเมียนมาเข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบถูกกฎหมาย แต่ค่าใช้จ่ายในการทำพาสปอร์ตก็ยังคงมีราคาสูง ซึ่งทำให้คนเมียนมาหลายคนไม่สามารถที่จะจ่ายเงินจำนวนนี้ได้ และยังคงเลือกที่จะเข้าประเทศไทยมาแบบผิดกฎหมาย แต่เนื่องจากการร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศมีมากขึ้น ทำให้การลักลอบเข้าประเทศทำได้ยากขึ้น จึงได้มีขบวนการทำตราประทับวีซ่าปลอมเพื่อให้เข้าประเทศไทยผ่านทางด่านตรวจคน

เข้าเมืองได้ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมา ทางสถานเอกอัครราชทูตไทย นครย่างกุ้ง ได้ประกาศยกเลิกการประทับตราวีซ่า โดยจะเปลี่ยนมาใช้สติ๊กเกอร์แทน เพื่อป้องกันการระบาดของวีซ่าปลอม ซึ่งวีซ่าปลอมนี้ ถูกตรวจพบที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด จังหวัดตากเป็นที่แรก และสามารถจับกุมคนเมียนมาได้ถึง 67 คน ที่ใช้วีซ่าปลอมในการเข้าประเทศไทย และยังคงจับได้อีกเรื่อย ๆ ในหลาย ๆ ด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งคนที่ใช้วีซ่าปลอมส่วนใหญ่จะติดต่อผ่านนายหน้าในการทำพาสปอร์ตและขอวีซ่าเข้าประเทศไทย โดยมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่คนละ 8,500 บาท (ไทยรัฐออนไลน์, 2561)

รูปภาพที่ 2 ข้อสังเกตในการดูตราประทับวีซ่าของจริงและของปลอม

ที่มา: ไทยรัฐออนไลน์, 2561

■ การวิเคราะห์แนวโน้มการเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทย

นับตั้งแต่การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ทำให้ประเทศไทยมีการตื่นตัวมากขึ้น ทั้งในด้าน

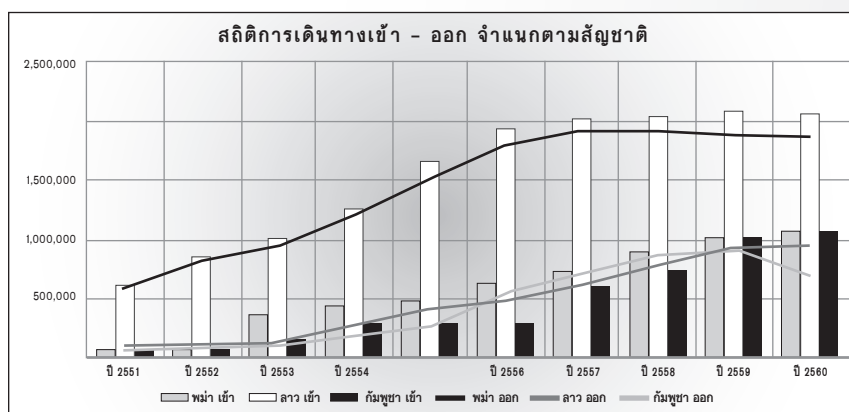
การค้าขายและความมั่นคง สิ่งหนึ่งที่ถูกตั้งคำถามกันอย่างต่อเนื่องในมุมมองภายใต้ความหวาดระแวงเมื่อมีการเปิดประชาคมอาเซียน คือ คนต่างด้าวจะเข้ามาแย่งงานแรงงานไทยมากขึ้นหรือไม่ จะมีคนต่างด้าวเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยมากขึ้นหรือไม่ การกระทำความ

ผิดจะเปลี่ยนรูปแบบไปมาน้อยเพียงใด และประเทศไทยจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้อย่างไร

แผนภูมิที่ 2 แสดงสถิติการเข้าออกของชาวต่างชาติโดยเน้นที่สถิติของกลุ่มแรงงาน 3 สัญชาติที่เดินทางเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยมากที่สุดนั่นคือชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชา จากกราฟจะเห็นได้ว่าการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของทั้ง 3 สัญชาติมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551 โดยช่วงปีพ.ศ. 2551 ถึง 2556 นั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีความต้องการ

การใช้แรงงานต่างด้าวมากขึ้น เนื่องจากมีแรงงานหลายประเภทที่คนไทยเองไม่ต้องการที่จะทำ เช่น แรงงานประมง แรงงานในอุตสาหกรรมและแม่บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเห็นได้จากสถิติดังกล่าวภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการ (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา) การเดินทางเข้ามาของแรงงาน 3 สัญชาติ กลับคงที่ ไม่ได้มากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ จึงตอบคำถามได้ว่า แรงงาน 3 สัญชาติ ไม่ได้จะเข้ามาแย่งงานคนไทย จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างแน่นอน

แผนภูมิที่ 2 สถิติการเดินทางเข้า-ออกประเทศไทย จำแนกตามสัญชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2560

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2561ค

ในแง่ของการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษพบว่า มีนักโทษเด็ดขาดที่มาจาก 3 ประเทศดังกล่าว เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก (ตารางที่ 9) โดยมีชาวเมียนมา ถูกลงโทษจำคุกเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ชาวลาวถูกลงโทษเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และมีชาวกัมพูชาถูกลงโทษเพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวเช่นกัน

กลุ่มผู้กระทำความผิดเหล่านี้ส่วนใหญ่กระทำความผิดและถูกจับกุมในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งภายหลังการเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มแรงงาน 3 สัญชาติเหล่านี้ได้ถูกจับตามองมากขึ้นและถูกลงโทษมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 9 จำนวนนักโทษเด็ดขาด จำแนกตามสัญชาติ ประจำปีงบประมาณ 2552 - 2559 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559)

สัญชาติ	จำนวนนักโทษเด็ดขาด							
	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559
เมียนมา	3,494	3,583	2,944	3,119	3,122	2,866	2,096	4,729
ลาว	2,529	3,069	2,201	2,348	2,482	2,779	3,027	3,607
กัมพูชา	1,986	1,749	1,811	2,207	2,435	1,729	1,661	2,756
มาเลเซีย	274	444	356	321	327	305	325	393
สิงคโปร์	120	117	95	77	79	58	51	50
เวียดนาม	144	102	118	146	143	138	125	292

ที่มา: กรมราชทัณฑ์, 2559

จากสถิติในช่วงต้นแสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมนั้น หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน อัตราการกระทำผิดและผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษที่เป็นชาวเมียนมา ลาว และกัมพูชา นั้นไม่มีความแตกต่างกันมากนักกับการเปิดประชาคมอาเซียน ในส่วนของรายละเอียดในแต่ละฐานความผิดมีดังนี้

แนวโน้มคดียาเสพติดและคดีปลอมแปลงเอกสารราชการ

แนวโน้มในการเข้ามากระทำความผิดในประเทศไทยของชาวเมียนมา และชาวลาวนั้นในคดีปลอมแปลงเอกสาร มีอัตราการจับกุมผู้กระทำความผิดน้อยลงหลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน ในส่วนของคดียาเสพติด ชาวลาวมีอัตราการถูกจับกุมน้อยลง ในขณะที่ชาวเมียนมาถูกจับกุมในคดียาเสพติดเพิ่มมากขึ้นเล็กน้อย ซึ่งนี้อาจจะเป็นเพราะความร่วมมือกันระหว่างทั้งสามประเทศที่ทำให้มีการตรวจที่เข้มงวดขึ้น

ทำให้ผู้ลักลอบขนยาเสพติดลักลอบขนยาเข้ามายังประเทศไทยได้ยากมากขึ้น จึงอาจจะทำให้อัตราการจับกุมมีน้อยลงในส่วนของประเทศลาว และมีการจับกุมได้มากขึ้นในส่วนของชาวเมียนมา เพราะที่ไม่สามารถลักลอบนำเข้าผ่านทางชายแดนต่าง ๆ ได้

ในขณะที่ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีปัญหาเรื่องการปลอมแปลงเอกสารมากกว่าอีก 2 ประเทศ จากคำให้สัมภาษณ์ของที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรกัมพูชา ประจำประเทศไทยที่กล่าวว่า ปัญหาใหญ่ของคนกัมพูชาที่ถูกดำเนินคดีในประเทศไทยในขณะนี้คือ ปัญหาเรื่องของการปลอมแปลงเอกสารราชการที่มีเป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่ยอดอื่น ๆ อย่างคดียาเสพติด กลับมีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน เพราะรัฐบาลกัมพูชาและรัฐบาลไทยให้ความร่วมมือกันในการปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง

■ ปัญหาการลักลอบเข้าประเทศ

หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยได้ทำความร่วมมือกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าประเทศให้มัน้อยลง ไปเรื่อย ๆ ในแต่ละปี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สำหรับประเทศเมียนมา จากการที่รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ริเริ่มจัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน ในกลุ่ม 3 สัญชาติ ในปี พ.ศ. 2559 ซึ่งก่อนอื่นขอกล่าวถึง การทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างงานระหว่าง รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ที่ส่งผลให้ผู้ถูกจับกุมในฐานความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ลดน้อยลงอย่างมากในสองฐานความผิด ได้แก่ ในฐานความผิดนายจ้างรับต่างด้าวเข้าทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต สำหรับประเทศลาว รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ทำบันทึกข้อตกลงด้านการจ้างแรงงาน กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งส่งผลเช่นเดียวกับ ที่มีผลกระทบกับชาวเมียนมานั้นคือมีผู้กระทำความผิดฐานนายจ้างรับต่างด้าวเข้าทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต ถึงแม้ว่าทางรัฐบาลไทยจะได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการว่าจ้างแรงงาน กับทั้ง 3 ประเทศนี้ แต่ผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุมฐานหลบหนีเข้าเมืองก็ยังคงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เป็นจำนวนมากอยู่ดี เนื่องจากว่าแรงงานต่างด้าว

ส่วนใหญ่ยังคงเชื่อว่า การลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้นสะดวกสบายกว่าการเข้ามาแบบถูกกฎหมายที่มีค่าใช้จ่ายสูงและต้องใช้เอกสารเป็นจำนวนมาก

■ ข้อเสนอแนะ:

จากข้อมูลของการสัมมนาในกลุ่มครั้งที่ 2 การสัมมนาเชิงลึก และการสัมมนาเผยแพร่ต่อ ผู้ปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมาย ทางคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ เพื่อให้การป้องกันและควบคุมอาชญากรรมปัญหาของแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าประเทศ แบบผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติด และปัญหาการปลอมแปลงเอกสารราชการ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

- 1) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเน้นความสัมพันธ์ทางด้านการทูตที่ดีให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความไว้วางใจ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระดับสูง
- 2) การให้ความสำคัญในเรื่องปัญหาเสพติด และอาชญากรรมข้ามชาติ โดยผลักดันให้ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศไทยมีการขับเคลื่อนด้านนโยบายในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น
- 3) พัฒนาความร่วมมือเกี่ยวกับการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศแถบอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องอัตลักษณ์ที่มีความเฉพาะของแต่ละประเทศ เพื่อทำความเข้าใจในการหาแนวทางป้องกันภายในประเทศของตนเองให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และทำงานร่วมกันในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ

2) มีการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบของปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การป้องกันปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1) มีการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาในเรื่องกลยุทธ์และทักษะการปฏิบัติงาน ในด้านการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานภายในประเทศ

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรสนับสนุนให้โรงเรียนนายร้อยตำรวจให้ทุนการศึกษาแก่ตำรวจในประเทศเพื่อนบ้านมาศึกษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อให้การทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถลดปัญหาการกระทำผิดของชาวต่างชาติในประเทศไทยลงได้ในอนาคต

3) ทางสำนักงานตำรวจควรส่งเสริมให้มีผู้ช่วยทูตฝ่ายตำรวจประจำอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูตในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคอาเซียนในทุกประเทศ เพื่อให้การประสานงานและการทำงานร่วมกันในการป้องกันอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

■ บรรณานุกรม

กรมราชทัณฑ์. (2558). สถิติจำนวนผู้ต้องขังชาวต่างชาติเฉพาะประเทศอาเซียน จำแนกตามเพศ ประจำปีพ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กรมราชทัณฑ์. (2559). สถิติจำนวนนักโทษเด็ดขาดจำแนกตามสัญชาติประจำปีงบประมาณ 2552 – 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.

กรมอาเซียน. (2556). ประชาคมอาเซียน. ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-media-center-20130104-171510-396945.pdf>

กรมอาเซียน. (2561). ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)' ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-media-center-20121126-190330-788160.pdf>

กุลภา วจนสาระ. (2558). ชีวิตและความหวังของผู้ต้องขังหญิงต่างชาติในเรือนจำไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, สมาคมนักวิจัยประชากรและสังคม. ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก www.bora.dopa.go.th/Expertise/images/19_21may57/police20_5_57.ppt

ไทยทีวีสีช่อง 3. (2561). เปรียบเทียบค่าแรง 10 ชาติดาอาเซียน. ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก <http://news.ch3thailand.com>

ไทยรัฐออนไลน์. (2561). สถานทูตเล็กดีตราประทับใช้สติ๊กเกอร์แก้วชาปปลอม. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.thairath.co.th/content/1341230>

บุญชัย ปัญญาธราณกุล. (2557). บทบาทภารกิจสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และแนวทางการสนับสนุน หรือเชื่อมโยงการควบคุมทางทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง. เอกสาร

- ประกอบการอบรม. ค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก [www.bora.dopa.go.th/Expertise/images/19-29 May 57/ Police 20-5-57.ppt](http://www.bora.dopa.go.th/Expertise/images/19-29%20May%2057/Police%205-57.ppt) ปิยะ อุทาโย และปรีดา สถาวร. (2559). อาเซียน 2025 มุ่งหน้าไปด้วยกัน รับมือกับอาชญากรรม. วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2(1), 1-12.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). รายงานผลการปราบปรามยาเสพติด. (2558). รายงานผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ ประจำปี 2558. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อค.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559). รายงานผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2559ก). สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2560. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2559ข). สถิติการจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ และตามประมวลกฎหมายอาญา จำแนกตามสัญชาติของผู้ต้องหา ประจำปี พ.ศ. 2558. ค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2561, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2561ก). สถิติการเดินทางเข้าและออกประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2551 – 2560 จำแนกตามสัญชาติ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ระบบ. ค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2561, จาก http://www.nsc.go.th/Download1/rapee_nsc-doc.pdf
- สำนักงานกฤษฎีกา. (2556). การผ่อนผันแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นกรณีพิเศษเพื่อดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย. ค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2561, จาก https://suphanburi.mol.go.th/system/files/m_7_4-4_mti_khrm.15_m.kh_.56_kaarphnphankaarcchaangaerngaantaangdaaw.pdf
- หนังสือต่างประเทศ**
- Department of ASEAN Affairs Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand. (2016). *ASEAN 2025: Forging ahead together*. Bangkok: Department of ASEAN Affairs, Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand.

